

Chuck Close. Linda.

Paul Rebeyrolle.
Porten til år 2000.

Fransk kulturimperialisme. Kunstbog om 36 kunstretninger inden for de seneste 50 år misforstår de sidste 25 år.

Stykkevis og delt

Af LISBETH BONDE

Lionel Richard: *Moderne kunst fra 1945 til i dag. Oversat fra fransk af Peter Borum. 256 sider gennemillustreret med farvefotos. 399 kr. Aschehoug.*

HVAD gør den interesserede museums-gæst, som står måbende foran en bunke prosaiske rekvisitter fra byggebranchen eller en video af et fald optaget i *slow motion*? Det kræver en aktiv indsats og en god vilje til dialog at møde disse interaktive værker, der først bliver rigtigt til i betragterens hoved.

Meget klogere bliver læseren næppe af den franske forfatters stilgennemgange, som mere opregner end forklarer, og som præges af hans skeptiske blik på kunstens allernyeste skikkelser. Man undrer sig over, at han overhovedet har haft mod og lyst til at fange an med denne opgave, når han i indledningen deklamerer: »Det virker som en bedre idé at prøve at indgive en forståelse for værkerne end at opmuntre til en afvisning af dem ved at overlade publikum til deres tvivl og spørgsmål. Hvordan det? Ved præcist at indkredse de fænomener, de består af.«

Men i slutningen skriver han: »Hvad er meningen med at samle nogle sejlgnarstumper i en æske? For den profane betragter må en sådan besættelse forekomme patologisk.« Vi bliver aldrig hjulpet til en forståelse. Således har han selv smidt håndklædet i ringen efter endt arbejde. Desuden anklager han de unge kunstnere over en bred kam for at fokusere for meget på karrieren af angst for at blive marginaliseret.

Men her må vi ikke glemme vigtige enkeltbegivenheder, hvor kunstnerne vover et øje, som da Statens Museum for Kunst i foråret aflyste en udstilling med de danske kunstnere Superflex og Jens Haaning, angiveligt fordi den var brandfarlig, men reelt fordi den var sprængfarlig politisk. Det handlede om Danmarks andel i Irak-invasionen,

David Hockney. To drenge i en swimmingpool.

og det kostede en museumsinspektør hendes arbejde.

EN bog om de seneste 50 års kunsthistorie er ellers *gefundenes Fressen* for de mange museums-gæster, der gerne vil trænge ind i samtidskunstens mysterier. Man æder sig umiddelbart igennem de flotte illustrationer i den imponerende bog i coffee-tableformat, men den består af en række kartotekskort, strøet ud i en grafisk forvirrende kontekst fyldt med flotte reproduktioner.

Det er heller ikke noget nemt arbejde at syntetisere den nye kunst, der kun vanskeligt lader sig bringe på en formel. De historiske avantgardebevægelser og de mange nye stilarter, som henimod slutningen af det 20. århundrede eskalere i et utal af neo- og retrobevægelser, er – både hvad angår subjekt og medier – som et æstetisk og kunstpolitisk trafikkaos. Hertil kommer tidsaspektet. Den helt nye og langtidsholdbare kunst har endnu ikke skilt sig kvalitativt ud fra de kortsigtede sekundærer, som begås af de utallige epigoner. De excellerer i salonkunst

i slipstrømmen efter de store stilfornere. Til oplysning er der 20.000 udøvende billedkunstnere i Paris alene.

ER det et leksikon, en billedbog eller en kunsthistorie? Forfatteren fremfører, at der er tale om en særlig hybrid form, nemlig en »fortløbende opdagelse af retninger, tendenser, bevægelser og grupper.« Men hvor meget nyt er der? Hvis vi først slår op under »tachisme« og »automatisme« i Politikens og i Fogtdals Kunsthistorie, så får vi dér mindst lige så meget at vide som i den nye kunstbog. Så måtte der da være hjælp at hente i det helt nye? Ikke meget.

De nyeste stilretninger, som optræder i bogens tillæg, starter i 1980, og det vil sige for 25 år siden. Og Richard misforstår desværre det meste af det nye. Og når vi nu er ved kritikken: de franske bidragydere er i stærkt overtal i forhold til de øvrige lande – samtidig med at Frankrigs rolle som arnested for den historiske avantgarde netop var udspillet i perioden. Det skriver forfatteren selv, og det har han ret i.

Siden 1945 har kunstens Mekka været New York, men fra halvfemserne er det flyttet til London og Berlin. Ikke færre end 70 af bogens 420 kunstnere – det vil sige en sjettedel – er imidlertid af fransk-belgisk-canadisk oprindelse, hvilket er en grov skævvridning. Lad gå, hvis bogen kun henvendte sig til franskmænd, der forståeligt nok har deres egne landsmænd i sigte. Vi ved jo fra Jean de France, at 'Pari er vypti så chic' – og en sådan nationalchauvinistisk vinkling ville såmænd også kunne forekomme i Danmark – men når bogen foreligger i oversat form, er der tale om et stykke fransk kulturimperialisme.

Kunstnere med stor indflydelse – som Sigmar Polke og Jenny Holzer for eksempel – nævnes end ikke, ej heller danske pionerer som Per Kirkeby, Olafur Eliasson eller Tal R.

Men man kan roligt anskaffe sig bogen for dens fine illustrationer, hvoraf mange adskiller sig fra det kendte stof.

Hvorfor må man ikke slå børn ihjel? Få svaret i en samling af filosofiske perler.

Fragmenter

Af MADS VESTERGAARD

Vincent F. Hendricks: *Feisty Fragments For Philosophy. 188 sider. 13 pund. King College Publications.*

DET er en filosofisk kunst, som er cirka lige så gammel som filosofien selv, at udkrystallisere en tanke eller idé i én ramme sætning, som sætter tingene på plads (eller på spidsen). Et citat, som rammer hovedet på sømmet, kan sige mere end en detaljeret akademisk afhandling og vil i de fleste tilfælde også have en større underholdningsværdi, idet der ikke er plads til så megen snak og kedelige forbehold i en eller to sætninger.

I *Feisty Fragments For Philosophy* har Vincent F. Hendricks udnyttet disse egenskaber ved (gode) citater og samlet en mængde punch-lines om filosofien og filosoffer, der stammer fra både (fag)filosoffer, videnskabsfolk, tegneseriefigurer og andet godtfolk. Det ligger i sagens natur, at over 250 citater fra så forskellig hånd vil have meget varieret indhold, men det gennemgående træk er, at de forholder sig kritisk (på en ofte humoristisk måde) til filosofien, dens rolle, og den måde den bedrives på af såkaldte fagfilosoffer.

Det kritiske perspektiv på filosofien afspejler Hendricks' eget syn på megen universitetsfilosofi. Filosofiens ellers ærværdige intention om at søge visdom ødelægges af universitetsnussernes akademiske fagjargon og deres udbredte anvendelse af mere eller mindre langt-ude *science fiction* historier.

Efter en filosofisk opdragelse på Københavns Universitet kan undertegnede kun alt for godt genkende Hendricks' fremstilling af den akademiske filosofi i forordet til *Feisty Fragments For Philosophy*. Højdepunktet for den filosofiske tanke skulle gerne være andet end tænkte eksempler og en fagspecifik jargon, som betyder, at det hele bliver »meget teknisk«, som det hedder sig.

Men tilbage til bogen. En citatsamling må vurderes ud fra kvaliteten af citaterne – fagligt, såvel som underholdningsmæssigt – spredningen af de citerede personer og det formelle apparat. For at begynde med det sidste lader *Feisty Fragments For Philosophy* intet tilbage at ønske for det formelle. Bogen går alfabetisk til værks, organiseret efter citaternes ophavsmænd (eller -kvinder), den er forsynet med et register, hvor der kan søges både på ophav og emne.

Det er måske ikke meget at forlange, men det er underligt nok ikke nogen selvfølge i citatsamlinger. Hvad angår spredningen er både de engelsksprogede filosoffer og dem fra denne side af Sundet repræsenteret – nulevende såvel som historiske. Mere interessant er det, at så mange ikke-filosoffers guld-korn om filosofi er fundet og medtaget – tag for eksempel gyserfilm-instruktøren David Cronenbergs:

»Når man er nede i møget, kan man kun se møg. Hvis det på en eller anden måde lykkes én at flyde ovenpå, ser man stadig møg, men man ser det fra et andet perspektiv. Man kan også se andre ting. Dét er filosofiens trøst.«

Hvis man studerer filosofi og sidder og fedter med nogle detaljer – som for eksempel begrundelser for, hvorfor man ikke må slå spædbørn ihjel for sjov, eller det problem at jeg ikke kan vide om den lade, som jeg kører forbi, er lavet af papmaché – er det sundt for sjælen at få nogle ikke-fagnørders distancerede vurdering af filosofien og dens formål. Det får man serveret på et sølvfad i *Feisty Fragments For Philosophy*.

Mads Vestergaard er specialestuderende i filosofi.